

AN-HÀ-BAO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUỐC-NGŨ DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles

NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯƠNG - Boulevard Delanoue - CANTHO

TRẦN-ĐẤT-NGHĨA

TỔNG-LÍ

Giá bán nhật trình

AN-HÀ

Trọn năm.....\$400

Sáu tháng.....\$ 00

Giá bán riêng nhật

trình L'APPEL

Trọn năm.....\$400

Sáu tháng.....\$ 00

Giá bán chung hai bên

Trọn năm.....10\$00

Sáu tháng.....\$ 00

PHẠM-KỶ-XƯƠNG

CHỦ-BỐT

Về việc mua bán hay là mua nhật trình hay là gửi bài đăng báo xin đề thơ cho M. TRẦN-ĐẤT-NGHĨA

Lúc mua báo xin các ngài chiều cố, gửi số tiền luôn, bản-quản lấy làm thăm cảm.

CHỨC VỤ CỦA CÁC VỊ GIÁO-SƯ

Sự giáo-dục là cốt-yếu của vận-mạng con người. Người nào hưởng được nhiều giáo-dục thì thành người thông-thái có đạo-đức, kẻ nào ít nhữn-gội sự giáo-dục là kẻ hôn-mị tuô-lô. Thứ xem: cái chức-mưu-sinh trong trường cạnh-tranh ở khắp toàn-cầu ngày nay người nào hơn, dân nào thắng là sở dĩ do nơi bề giáo-dục. Như ta có phải giáo-dục là một việc rất quan-trọng cho nhân loại làm ra! Đâu rằng: vật đổi sao dời, tang thương biến cải, con đường sinh-huật muốn vay trả thế nào càng mặt; chứ không sao mà thoát ly cho khỏi vòng giáo-dục? Vì có giáo-dục mới có lòng tương-thân, tương-ái, có đoàn-thể, hiệp-quần ở trong xã-hội.

Giáo-dục quang-hệ như vậy, đây xin tìm cái nguồn-cội giáo-dục phát-nguyên từ đâu? Con người khi mới nhập thế cuộc thì phải tự buộc mình vào vòng khuôn-phép giáo-dục. Đâu này mà hưởng được đó là tiếp ứng cùng mọi người là do ở nơi cha mẹ mà ra. Đến khi trưởng-thành rồi, phải cần có giáo-dục cho được đủ tư-cách, khôn-khéo mà đời phó cùng sự-vật, mưu sinh trên cái thế-lô hiểm-trở này, thì chính ông giáo-sư là kẻ dẫn đường ngay, chỉ nẻo thẳng cho mình vậy.

Thật rằng: con người lúc còn đầu xanh tuổi trẻ, thọ sự giáo-dục của cha mẹ ở chốn gia-đình tương phải ít hơn là hưởng thọ giáo-dục của ông thầy dạy ở nơi học-đường; vì ở gia-đình cha mẹ ít khi rành-rang được mà dạy dỗ con cho trưởng, chỉ nhớ ơn thầy ở học-đường bằng ngày chỉ báo cho mình. Như thế thì chức-vụ của các vị giáo-sư ở chốn học-đường là một chức-vụ tối đại tối trọng đó. Chẳng những là trọng hệ đối với vận-mạng của các học-sinh, đối với gia-đình của học-sinh; mà lại còn trọng-hệ đối với xã-hội nhơn-quần là khác. Vì sao? Vì những bậc thiếu-niên kia, nay đang thọ giáo cùng ông thầy dạy-dỗ, mai hậu được đủ tư-cách phòng khi phải ra gông-gánh công việc chung của xã-hội. Như được bậc thiếu-tái-hộ đó, văn-chương thông, thì xã-hội mới là hữu-hem, nhờ ông thầy giáo-niên văn bát tú, lý bất thông thì vị tất làm cho được hoàn-toàn cái nghĩa-vụ của xã-hội này phó cho mình! Một nhà văn-bào trẻ danh ở cõi Tây-An có nói rằng: "celui qui est le maître de l'éducation est le maître de l'avenir des sociétés" Nghĩa là: Người nào cầm quyền giáo-dục, ấy là người đem đường chỉ nẻo cho

hậu vậ xã-hội nước nhà. Quả vậy! Các thiếu-niên ở trường ngày nay, đều hay đầu dờ, sau này công đều con dân trong nước, nếu dân hay thì nước được thịnh, còn dân dở thì nước phải suy, như thế có phải là hậu vậ của nước nhà ở trong tay của các vị giáo-sư đó chăng? Bởi vậy: cái chức-vụ làm giáo-sư là một việc rất quan-trọng, phải đem lòng đem-đường cho hoàn-toàn phận-sự; lấy tận-tâm tận-lực dạy bảo trẻ em được ngay sau chúng nó sẽ trở nên người có nhơn cách, có hiểu thuận với mẹ cha, trung thành cùng nước-nhà, biết xử thế lập thân mà đời phó cùng mọi người. Tuy nhiên các giáo-sư đã công nhận cái chức-vụ của mình là to-tái nặng-nề, thì cũng nên trở đủ tài lực ra mà dạy bảo các học-sinh ngay sau cho nên tài hữu dụng, ích quốc, lợi dân. Đó là các ngài trước ra công giúp nước dạy bảo trẻ em, sau nữa khi ở phủ lòng tin cậy của cha mẹ học trò đã phó thác con trẻ của người cho mình giáo-huấn. Công lao khó nhọc đó, chắc sẽ ghi nhớ đời đời không bao giờ quên được!

Vậy các vị giáo-sư đã có chức vụ vira khai-trí, vira tấn-đức cho học-sinh, thì cũng nên dụng phương-pháp nào được tiện-lợi và có công-hiệu cho chóng mang đường trí-dục và đức-dục của học-sinh, chứ ngành lại cái nền luân-lý, lễ-nghĩa xưa của nước nhà mà cáo đứng tiền biếu ta di-truyền đến nay thật rất qui hầu, rất rực-rỡ; song buổi này đã lắm suy-đổi, nếu các ngài không mau tay mà bồi-đắp lại, e chi cho khỏi chông bao lâu đây phải dần dần tiêu-diệt chứ chẳng không.!

Các ngài là người sống có cái chức-vụ giáo-huấn trong tay, thế thì các ngài cũng nên chú ý tận tâm mà làm cho học-sinh ta được tăng-tiến bộ trí-dục và đức-dục cùng người thì cái ơn sâu của các ngài đáng để làm kỷ-niệm.

Phạm-kỷ-Xương

Quan Phó-Bô mới

Ông Wolf là Phó Tham-biện mới đắc-lành làm quan Phó-Bô tỉnh CANTHO thế cho ông Brasey đi đi làm quan Đẩu. Phòng-văn nơi Thống-Đốc-phủ Nam-kỳ. Bón-báo chúng tôi kính lời chào mừng quan Phó-Bô Wolf và bừa quyền nghi và chúc cho ngài ở thanh này cho được lâu dài, bốn nhơn đức cho chúng dân nhữn-gội.

An-Hà-Điền

Biết nói tiếng văn-minh mà không biết ở theo văn-minh

Cái tiếng văn-minh hiện nay người mình thường dùng nơi chốn lối, một đứa bé, một người học nghề tùy theo, một á lưu-lạc hề nói chuyện chỉ đâu phải đâu quý thì công đem tiếng văn-minh ra mà dùng. Song làm người thường dùng tiếng văn-minh mà bốn phận cũng làm theo như tiếng văn-minh đã nói đó, lại của cha mẹ làm đều làm theo, e chi cho khỏi chông bao lâu đây phải dần dần tiêu-diệt chứ chẳng không.!

Đã nói rằng: đời văn-minh thì phải lựa những điều xáo cái ra tốt, lấy sự hòa mà làm ra sang theo bốn phận, theo thứ lớp của mình mới là phải đó. Có sao biết nói tiếng văn-minh mà học đời theo thói hủ-lậu là có gì? Nước ta là một nước bấy lâu đã có tiếng biết trọng nhơn phong-hóa, cho đến đời thầy Đại-Pháp sang bảo hộ nước ta bấy lâu thấy dân ta đồng một lòng mà giữ lấy nền phong-hóa rất chơn-chánh thì cũng lấy làm khen-ngợi. Được tiếng thấy ta khen ngợi cũng nhờ đó tiêu ta lấy nào-lực đắp bồi nên mới đặng vẻ-vào như thế và giữ lấy bốn vững truyền bá đời này sang đời khác. Đến đời này kêu là đời văn-minh mà sao đem cái nền vẻ-vào, cái cách lịch-sự duyệt đi thì cũng lấy làm buồn đó. Bởi thế nên các ông tri-thức có lòng nhiệt-thành thường lấy quẻ hương thiết-lâm người đem tiếng văn-minh mà dùng, rồi đem những sự xấu mà học đời để tiếng cho người khinh-bí nói giống ta, nên hết lòng kiếm tìm những bài thuốc hay, phương-phép phải phải bày lên các tờ báo, mà cũng chẳng thấy chỉ hiệu-nghiệm, càng ngày lại càng này nờ điều hủ-lậu thêm lên hoài.

Thứ xem như điệu cha con, thật là khác hẳn hơn xưa, con chẳng biết công ơn cha mẹ mang nặng đẻ đau nuôi nấng từ hồi còn bú đến khi nên người còn ấy trọng biết là bao; còn cuộc vợ chồng đời nay, xem như cuộc trò chơi, như bướm đờn bông, như ong hợp mật, chẳng có khi là qui là trọng, hệ gặp lúc gia-đình bối rối, hoặc là kém sút hơn người, cũng là gặp cơn hoạn nạn thì coi, mỗi lợt-lạt phụ-nghĩa tào-khang, chẳng lường đến chỉ là quồng vợ nữa, vợ bị bạc chông, chông dưới xô vợ thì bảo sao cho bền bi được!

Còn đạo thầy trò cũng như đạo cha con phải hết lòng cung kính và trọng yêu người. Ít ai được vậy, lúc còn cắp vở vào trường thì lấy một lòng thành kính và yêu mến thầy, coi phải cách tuớc thầy trò, đến lúc lớn khôn ra khỏi trường có chỗ nuôi thân thì chẳng còn chỉ là gọi biết công ơn hồi còn cắp sách vào trường mà thọ giáo cùng người đến ngày nay mới được ăn thân sung-sướng. Còn bạn bè thì chẳng có ai là bạn thiết, kiếm đâu xô-trả gọt-găm nhau, lúc còn tiền thì còn bạn, lúc hết tiền hoặc rớt khi hoạn-nạn thì chẳng có ai là giúp đỡ.

Tiểu-thuyết nên đọc

Tái sanh duyên "Mạnh-lệ-Quần" Mới tiếp được quyền tiên-hiền "Tiểu-thuyết Tài-sanh-duyên" của ông Tú Nguyễn-Đô-Mục ở Bắc-kỳ giới tặng, cho hay sự tích của nàng Mạnh-lệ-Quần trong quyển tiểu-thuyết này làm người rõ biết; vì chẳng những các nhà ca-xương từng đem điều nơi sân-khấu bi-trang; lại trong khuôn mấy năm trước đây ông Nguyễn-chánh-Sái cựu chủ-bút Nông-cổ Miu-dam ở Sài-gòn đã dịch ra văn quốc-ngữ. Đây là một bộ tiểu-thuyết đáng xem. Gái như nàng Mạnh-lệ-Quần gồm đủ trung, hiếu, tiết, nghĩa; đôn bà mà thi độ Trạng-nguơn, làm đến bậc Thừa-tửơng, xướng trên hàng trăm quan, tài năng đáng bực, trên vì nhơn, dưới vì nhơn, gái mà như thế xưa nay cũng ít có vậy.

Một bộ tiểu-thuyết có giá trị, nay ông Tú Nguyễn-tiên-Sanh chẳng nề một nhọc, dloh trọn ra văn quốc ngữ, phân làm hai quyển (tiên biên và hậu biên) có vẻ bình khéo tới; thêm lời lẽ phân minh, văn từ tao nhã, giá bán chẳng bao, 0\$90 một quyển, đây trót 232 trang, xứng cho đồng-bang ta như là phe phụ-nữ nên mua để khi nhàn hạ xem chơi, đã được tiêu-khiển ngày giờ, lại được bổ ích cho phận đờn-bà cư xir cùng chông và việc tế gia nội trợ. Sau đây Bón-báo kính lời khen ngợi lòng nhiệt-thành của ông Tú Nguyễn-đại-Nhơn đối cùng quốc dân mình, là ông tìm kiếm mà dịch ra những tiểu-thuyết rất có ích như: "Song-phụng kỳ-duyệt", "Thủy-tinh hiền-ái" nay thêm bộ "Tái-sanh-duyên" này nữa, thật là công-lao của ông chẳng phải là chẳng đáng cho quốc dân kẻ nếm đời đời vậy.

An-hà-Báo

Đời đã gọi là đời văn-minh mà chẳng thấy chi là văn-minh, chỉ thấy ngạo báo tự-tằng chưởi thế lớp-bấp, nhò chẳng kiên nhò kẻ lớn, chẳng chi là phép tắc, cái miệng đã biết nói là đời văn-minh, thì trong trí phải lựa cách văn-minh mà đời-dãi cùng nhau thì mới là phải đó. Có chi cái đời là đời văn-minh, mà người văn-minh thì ít, còn kẻ giã-mang lợi nhiều.

Vậy ai còn thói giã-mang xin hủ sửa lại nà giới bước theo cho kịp cái tiếng văn-minh đặng cho khỏi tiếng người khinh-bí ta là văn-minh mặt-nạ.

Võ-ngọc-An (CANTHO)

Cái bệnh ngũ chết

Tại thành Glasgow Anh-quốc (Ang-leterré) đó rầy có nhiều người bị bệnh ngũ chết trong vài tuần lễ rồi chết. Bệnh này lúc sơ phát chẳng có thấy chi là nặng, nên người bệnh cũng không ngờ là mắc lấy bệnh đó mà lo thuốc men. Trong một tờ cáo trình của sở Vệ-sinh tòa hội Vạn-quốc có nói: trong mấy nước kia cũng có bệnh ấy, nhưng số người bị bệnh thì ít, nên không thể gọi là bệnh dịch (epidémie) nhứt nhiều người một lúc được.

Đám táng nghĩa-sĩ Trần-văn-Huỳnh tại CANTHO

Trần-văn-Huỳnh là linh-tồn chi-hữ trận ngày 6 Septembre 1918 lúc Âu-châu đại chiến. Hai cốt của va chôn tại Đẩu-thành Sorges (Vaucluse) lấy lên, bốn ngày 12 Février 1923, tàu Affon chở về đến Sài-gon ngày 17 Mai tạm để nơi nhà thương Đổng-Át một ngày rồi đem xuống tàu "Phước-kiến" đi về có thể là xứ CANTHO mà táng an phần.

Vì chữ « Nghĩa-sĩ » quốc vong xu » nên nhà nước có bày cuộc long chung Trần-văn-Huỳnh rất trọng hậu. Ngày 21 Mai lúc 12 giờ trưa, tàu "Phước-kiến" đến CANTHO cập cầu, thì trên bờ đã dọn sẵn một cái nhà giồng có quan Tuổi-thành và linh mỗ-tà đem tới-nhơn mặt tang phục xuống tàu đi hàng của nghĩa-sĩ Trần-văn-Huỳnh, rồi đem về tạm để nơi nhà gác đợi rặng ngày mai sẽ khởi cuộc long chung. Ngày 22 Mai lúc 8 giờ sớm mai, có Quan chủ-Tab, Quan Phó-bô, Quan Đẩu-Phủ Chủ-quận Châu-thành, Quan Thừa-biện Lương, các vị Sơn-đám, quan Huyện-hàn Trần-như-Cang, Hương chức làng Tân-an và thân tộc họ hàng của Trần-văn-Huỳnh tổ sự đồng đờ, có 2 cái bàn phân-bi của lá (cột bàn đờ), có bốn vị hoàn-sư, một toán lính mã tà, các tội "nhơn mặt tang phục khien quan thì trên có bao phủ là cờ tam sắc và tràng hoa sắp hàng ra đi; linh-sàng và bàn-đưa đi trước có hoàn-sư tụng niệm cầu siêu độ cho vong linh, kẻ đó thì quan tài và nhạc Fanfare thổi nhiều bản rất phù-trầm theo đưa đón. Khi đi ngang "Nghĩa-sĩ trận-vong-tân" Monument aux Morts đã qua-tải đi in lại đó giấy lúc đi về. Xong cuộc đi quan vào Nghĩa-địa gần chôn ông cách châu-thành CANTHO 2 ngàn thước mà an táng.

Nguyễn Trần-văn-Huỳnh đây là con của M. Trần-Hoàng-Quốc kêu là Hương-lê Cựu-quân ở Tân An (CANTHO) trước có vợ mà không con, lúc Âu-châu chiến khởi, Huỳnh tuổi vừa được 30, vẫn là linh tập lưu-bậu, đặng Hinh đời xuất trận lập công. Huỳnh một lòng bám bờ đem thân đờ nước, chông may mà mạng học sa-tràng, danh nghĩa-sĩ ngàn năm oàa bia tại. Nay hân cốt được đem về chôn nơi cố-thổ, lại nhà nước có bày cuộc long chung rất trọng hậu; chết như vậy, thật là đáng chết, chết mà được tiếng đem thân ra giúp nước, chết mà làm đặng đẹp mặt nhò máy cho cha mẹ, đặng ấy tưởng khi ở chốn cứu-tuyên vong hồn của Trần-văn-Huỳnh cũng được an-vui khoái lạc chứ chẳng không?!! Thật là:

Đúng khi táng sa trường vạn cổ thình (danh bất th, Hương hồn qui cố thổ thiên thu trở (đầu du bình. Trong tháng November này đây, ở Thụy-điển có thấy nhò người bị bệnh đó, sau lần lần qua đến Anh-quốc (Angleterre) Bỉ-quốc (Belgique) Thụy-sĩ (Suisse) và Hy-Lạp (Grèce). Đời văn-minh thì chừng bệnh cũng văn-minh kỷ thay!!!

Phẩm cách của người đời

Làm người đứng trong võ-tru này thời có người có phẩm. Có người quân tử, có kẻ tiểu nhân, có người làm quan, có kẻ làm dân, ấy là mỗi người đều có phẩm cách khác nhau. Thuở xưa, phẩm giá của người rất nên phân biệt, như: vua là đứng làm đầu trong một nước, quan văn quan võ là bậc giúp nước phò vua, kẻ các phú ông bà hội, sư mới dân-giá thường nhân. Bực nào bực ấy phải biệt nhau lắm. Vua thời mặc áo rồng năm móng, cận-thần mặc áo mặt rồng, quan thời ăn mặc hàng có bông, còn dân thời chỉ vài giá bố vải. Chẳng bực nào xen lẫn bực nào, cho đến đời phân biệt ra nhiều bực nhiều hạng. Ấy mới về thuở xưa, chỉ như đời này sự ăn-mặc rất trau-truốt, dân mà có tiểu nhân sấm đờm: bằng bực quan công không ai công, mà như quan công phải ăn mặc thua dân giàu cũng không nói được; nhưng phẩm-giá thường lưu, hạ đẳng, quan lớn, dân ngu thế nào không phân biệt được.

Ấy sự, một vị quan-trước mà vì lòng thanh-liêm nên lương bổng đủ xài, ăn-mặc làm-thường, cũng một tay thường nhân, không phẩm từ, có tiểu nhân áo ul quần tuc-su đi chung một va, một áo với vị quan-trước kia thời hạt không biết đâu mà phân biệt nữa? Bởi vậy, là mỗi ngày rảo khắp nơi dăng má coi, các người ăn mặc u-oe, giày láng, nón phớt dao dăng này sang dăng nọ, ai cũng tưởng rằng mấy vị đó là bực nào-gia phú-dộ, cũng bực ông em, thấy gì sang trọng đó.

Ồ! hạng đó cũng có người không biết một chữ a, chữ b, mà cũng ăn-mặc u-oe, cũng mấy tay bạch nghệ lầy thăn, gian-giảo xảo huyền muốn cho người thấy khỏi nghĩ, được để lại gần, cũng mà: u-oe, cà-rà-hoạch, giày áo-phấn nó phi-gò, vật mà ngó nghinh-ngao, làm đều trái phép. Làm cho kẻ không rõ chúng nó là ai, mở lời nói chung rằng: "Thấy gì vậy... thấy sao mà...". Tại mấy cậu khôn-nhân như thế làm cho những người mới đến tỉnh thành chưa biết nó là phường khố-bi, tưởng đó là thầy gi, nên rồi đầu họ gặp ông, thầy, nào thiết, họ cũng nghĩ cũng nghĩ! Ấy là đẹp vô đũa tay vô đũa phải sự đó bởi có, sau rồi nào có phân biệt ai là ai, có người như nào, có phẩm cách nào cho được rành rọt?

Còn nên bây giờ, xem lại phẩm nhiều mấy ông danh-giá, mấy vị phẩm cao, đi ra không chịu u-oe, nón phớt áo, lại mà: áo dài, quần rộng, giày láng, khăn đeo cho ra vẻ người phong-nhã, cho phân biệt với u-oe, nón ngựa tiếng chung của những người tầm-lạc.

L. Z. Z.

Về giấy thuê thân

Mới đây: Quan Tổng-lực Nam-kỳ có gọi châu-tri cho các quan Chử-thực các quan chủ quản mà ban ơn cho những dân sót bộ đình ở lại một lúc chót nữa là kể từ ngày 3 Mai 1923 cho đến ngày 1- Octobre 1923. Những dân nào không có giấy thuê thân: có maknon; thiết lên thiết bộ của mình thì nhà nước cũng rộng tình mà dung thứ cho một lần nữa, hãy ra mặt đến các Tòa-bộ mà xin biên thiết lên họ mình lại và đóng giấy thuê thân lãnh giấy 1923.

Quả nặng độn trên đây, thì nhà nước chiếu theo chỉ-dụ ngày 6 Janvier 1903 thiết từ năm mà trị tội đóng thế thân trẻ, đó là chưa kể đến tội du-thứ của mình. Những người ra mặt tại nhà nước sẽ phải cho một tấm giấy thông hành đúng mà đi đàng khỏi sự bắt buộc cho đến ngày lãnh giấy thuê của mình là ngày 1 Octobre 1923.

Vậy những người ở lại không giấy thuê thân hoặc bấy lâu có giấy mà không thiết tên họ của mình, nên mau mau đến xin lấy giấy hoặc sửa lại cho rành đi mà làm ăn cho dễ. Đây là án huệ của nhà nước, ước trông cho đồng bào ta những kẻ sĩ giấy ở lại xưa nay hãy cải tà quy chánh.

Về sự tưới nước ước lúa cho nặng cân mà bán

Hội-đồng Quản-hạt nhóm lệ thường vừa rồi có thính câu cấm sự tưới ước lúa mà bán.

Sự tưới ước lúa mà bán như nhiều người đã làm là thiệt đến việc buôn bán lúa gạo trong xứ, cho nên cấm tuyệt đối ấy là việc cần ích hơn hết. Ta xin nhắc lại rằng điều ấy là một đầu gian giảo về sự cân lường, tội ấy định phạt theo trong điều lệ ngày 1° Août 1905 về sự gian giảo trong việc buôn bán hàng hóa và pha trộn đồ vật thực cùng lúa gạo, luật ấy ban hành ở Đông-Pháp ngày 15 Décembre 1905.

Chẳng phải đợi tái phạm đến điều thứ nhất trong luật định ngày 26 Mars 1851 như là dăng cáo, dăng trước không đúng mới gọi là có tội, mà có ý gian hàng hóa không đủ cân đã trước theo lời giao kết thì đó là có tội rồi.

Có một lúc xảy ra nhiều sự khó khăn ấy cũng bởi tại điều thứ 2 đã định cho điều lệ thành-trị hiệu-dịch thì hành luật lệ ấy. Mà Điều-lệ thành-trị không có thì hành, song tòa đã như định rằng tội ấy đủ bằng có thì phạt theo luật lệ chung (bổn án đại-ban ngày 22 Janvier 1909).

Tòa Phúc-án Đông-Pháp, lập lời nghị-dinh ngày 7-Septembre 1915 như định rằng sự trộn lúa ước vào lúa khô mà bán là phá hư đồ-hỗn-sản, nhà buôn-bán nào trộn lúa ấy thì phạm theo điều thứ 4 trong luật lệ ngày 1° Août 1905.

Tuy là lúa trộn như vậy không giống như lúa tươi ước song cũng mĩa mai với lúa ước nhiều.

Hội-đồng Quản-hạt xin phạt những kẻ phạm tội ấy là phải lẽ.

Ta xin các ngày hải truyền rao cho các viên quan từng quyền các ngài, các viên quan ấy phải ngừa những đầu phạm lệ như vậy, đừng thường tra xét những kẻ chớ lúa lên Chợ-lớn và đều mấy nhà máy ở Lục-Tinh.

Ta tưởng đều này có lẽ là các ngài rao trước cho những ông-giá, và hương gia trong tỉnh các ngài hiểu rõ và dân ý thì định phạt tội nặng nề những người phạm tội buôn bán sai phép như phường Tầu-gà-mại và Hội-đồng Quản hạt đã chỉ đó.

Ký tên: COGNACQ

Lúa Nam-kỳ là chẳng phải là chân, rất hạt to, nhưng những kẻ buôn bán đó nó làm cho mất giá-trị lúa Nam-kỳ, người ngoại quốc chẳng hiểu được, vì lúa ước xay ra gạo nát, ngũ là cái chất tự-nhiên của lúa ta như thế, nên sánh ra thua kém lúa ở Xiêm-la và Miến-diệp cũng bởi cái nguyên-nhân xảo-trá này. Khôn-nạp thay, cho quan giao giáo ham đồ lợi một phần cho bọn nó mà làm hại cả danh giá lúa ta thật là đáng tội cho bọn nó biết ngán nòi!

Vậy xin các ông-giá và thương-giá hải chân-nam mà nà tróc quan gian-giảo này giải nạp đến Tòa đặng chúng nó lãnh đầu trừng-trị cho đáng tội và ta sẽ làm cho danh giá lúa ta trở nên quý đẹp lại thêm cái nguyên-chất của nó hơn lại như xưa.

A. H.

Thuốc Vạn Linh Tế

TRỪ NỢC RĂNG ĐỘC.

Kính ông Chủ Nhà in Hậu-Giang, xin ông ấn hành thơ này cho nước dân nhân làm sự mẫu nhiệm của thuốc Vạn linh tế. Tôi có một con chó khôn lắm, lớn con, mạnh mẽ vô cùng. Một ngày kia, trong đống củi tôi chất trong nhà có một con rắn hổ-dã (b) con nó tôi vì nó, nó dùng cắn con chó tôi nhào lặn chết đi, miệng gỏi bọt mồm bọt miệng. Tôi không biết lấy

Xúc cảnh sanh tình

Đêm thì khuya, canh đã cháy, từ phía tiếng người em lạng, chỉ còn nghe tiếng chó sủa vang vắng đầu làng, lại thêm giọng mèo ngao ngao bên vách; bước lại vẫn lò ngọn đèn, ngồi chổng tay gò mà xem quanh nghĩ vẩn, trước hết suy cho ngọn đèn trước mắt. Này hạn yếu đầu đi, nhờ người mà tôi học đều hay, lẽ sáng, mà nếu tôi không trông nom đến người, là thay tim, chầm đầu, thì cái đời người phải chịu bị-băm trong xô góc, còn như có đem người ra mà so sánh với ngọn đèn điện thì người phải chịu phần thiệt-thòi; mảng nghĩ việc gần, phân biệt là như thế đó, rồi xăm đến cái đời người quá ngắn.

Đời làm sao, từ thuở lọt ra khỏi lòng mẹ mắt xem đời, thì miệng đã than khước "khô a" mà thật vậy, nếu phải cái đời cực nhọc, lam lũ hằng ngày, mỗi hồi nhớ giọt, lo vác, lo đào, lo cho con no lòng, lo cho vợ lạnh áo, cần ngày bấp-bõng, dăng con lo cho nổi vợ con, chớ nào có lo cho bước công dưng; g của cái đời người khổ cực; còn có đời người, lừng sung-sướng, ở nhà cao, cửa rộng, ăn mặc cao, cổ đầy, nhứt họ bá ứng nhưng mà phần nhiều không hay cái hóa, bởi thế nên đức thánh nhân có, mà hay làm lành, làm phải chưa hề gặp phải, còn làm ác, thì ác họa đến bên chơn, rồi cuộc đời thì, đầu sang, cùng hèn, đầu già, cùng trẻ, cùng một đời, nhưng mà đời làm sao cho dặng kẻ thương tiếc, nhà dĩa ứa lòng, còn kẻ đời lạc kỳ bại như, sống lâu choán đất vậy nên có bài than đời:

Đời hiểm kẻ thông minh tại huệ
Lâm cuộc bão, biển giá hóa ngu
Người không tiền, phải nhỡ đũa có
Hai chữ tổ, tổ nào theo tổ này.

[su
Kim-dít-Vàng

POUR LA JOURNEE DE PASTEUR

Cuộc đấu cầu tại sân

Garcerie Tennis Saigon

Cuộc mua vui mà được phước

Thế thường phần đông ưa coi đá bóng tròn, mỗi chiều chửa-chợ, ai ai cũng đua nhau đến xem chơi cho giải buồn, tẩu hạo chút đỉnh cũng không chán.

Mấy năm sau đây, mấy ông mấy thầy lại sang chơi qua Tennis, nào tại tỉnh thành, nào tại quận nhỏ, có chơi đều đều, thiết sự hay đó, lén-lát, lại càng hay hơn đá bóng tròn nữa, ai mà chưa biết thuật này thì thôi, chớ biết rồi thì ít ai lúc gặp cuộc đưng chơi mà bỏ qua đi lẳng cho dặng.

Vì vậy, hội Garcerie Tennis, có lập ra một cuộc đấu cầu rất to lớn, mời đủ hội Langsa, Nhựt-Bôn, và hết thay này hội gần tỉnh thành, đến ngày chửa-chợ 27 Mai, từ 7 giờ cho đến 11 giờ sáng, tự nhau tại sân Tennis của hội, ở tại trường Garcerie thân trên đường Le-grand de la Haye một chút, ngõ tranh tài cao thấp cũng nhau, đặng góp tiền cho là Journée de Pasteur!

Vậy xin kính tulau quý ông gọi thầy cùng anh em lớn nhỏ, đến ngày ấy đời gỏi ngọc đem xem chơi, trước mua vui sau làm phước luôn thể.

Giá vé cửa: 0\$,30 et 0\$,10—

chỉ cứu, thời may tôi mua hai gói Vạn-linh-tế để trong valise, nhờ lại tôi mau mau lấy một gói khuấy ra với nước lạnh để cho con chó uống, thuốc vô vira khỏi họng thì nghe một cái ột, dăm chày xuống; từ thời con chó đưng giấy đi như thường. Rồi nội ngày đó con chó mạnh như xưa, ăn uống mạnh mẽ.

Tôi mới hay rằng thuốc Vạn-linh-tế cũng trị nọc rắn thần hiệu. Vậy tôi để lì hàng làm ở đưng chửa sự mẫu nhiệm thuốc Vạn-linh-tế cho thiên hạ biết mà cứu kẻ bị rắn cắn.

Bà Hòa-phù Hương
Hà-liên.

Các Hội-thi

I— THI PHÁP-VIỆT
1°—lãnh Diplôme d'Etudes complémentaires.
Ngày 2 Juillet 1923 mở hội thi.
Những đơn xin thi thâu đến ngày 23 Juin thì giửi.

2°—lãnh Brevet d'enseignement secondaire local.
Ngày 9 Juillet 1923 mở hội thi.
Những đơn xin thi thâu đến ngày 23 Juin thì giửi.

II— THI CHỨC PHÁP
1°—lãnh Brevet d'enseignement primaire supérieur.
Ngày 28 Mai 1923 mở hội thi.
Những đơn xin thi thâu đến ngày 17 Mai thì giửi.

2°—lãnh Brevet élémentaire.
Ngày 13 Juin 1923 mở hội thi.
Những đơn xin thi thâu đến 1° Juin thì giửi.

3°—lãnh Brevet supérieur.
Ngày 25 Juin 1923 mở hội thi.
Những đơn xin thi thâu đến ngày 9 Juin thì giửi.

4°—lãnh Brevet de capacité correspondant au Baccalauréat.
"Ceutre écrit"
Ngày 11 Juin 1923 mở hội thi.
Những đơn xin thi thâu đến ngày 28 Mai thì giửi.

Đơn xin thi phải gửi cho quan Thông-Đốc Nam-kỳ (1° Bureau, 5° Section) làm bằng giấy tin-chí 0\$,12 và phải ghiem theo một tờ sao-lục khai-sanh có quan Tòa chứng nhận đủ phép.

Xế hơi đưa hành khách

CHÍNH-TRỊ LUẬT-LỆ

Từ châu -tri của quan Thông-đốc Nam-kỳ gửi cho quan Đốc-ly Thành-phố Saigon và Chợ-lớn và gửi cho các quan Tham-Biện chủ-tịch, chủ quận.

N° 146.— Saigon, le 20 Avril 1923.
Có nhiều chỗ ngồi mà bởi ta vậy chớ trẻ nhỏ đi xe hơi đưa hành-khách phải kể làm sao dặng mà đặng số hành-khách chi trong giấy phép đưa xe.

Ta có thương nghị với quan Btc-vật số Tạo-Tác lãnh Kiêm-sát xe-hơi, và ta đã hiệp ý với viên quan ấy mà đi hành khách con nít dưới 10 tuổi thì kể phần nửa chỗ ngồi, còn con nít dưới 4 tuổi ngồi trong lòng cha mẹ nó thì không kể.

Vậy các ngài hãy truyền-lệnh này lại cho mấy chủ xe hơi đưa hành khách hay và dạy lái chĩa theo đó mà kiếm sai, nếu có xe nào vi lệnh thì phạt.

Ký tên: COGNACQ

Me đó thầy chưa?

Tại Gò-vấp (Hành-Thông xã) Gia-Định có một sòng me rất cứng cỏi, là vì của người Chức-vực lang chửa, cầm chĩa, lang thì cầm dĩa. Thuyết hại qual trong lang ấy có sáu bộ phá đầu ghêo, xin quan trên sai mấy tay mặt-trám giới, vào hát con sâu đó đi để nó hại dân làm! Hốt me tại Gò-vấp, trong nhà của một người tên là Hai-Một. Cường lối con nít giờ thì bị me mới gây sòng.

Me, dĩa, sáu-hòm cư lẩn lẩn ở Gò-vấp Xóm-gà hoa vậy các ông.
Ráng hát con sâu ấy bỏ đi, kẻo hương Chức lang mang tiếng...làng cờ bác... ai mà dám nói kia!

Cử Hồn Bt.

THÒI SU'

Giá bạc

Thứ sáu...ngày 18 Mai...7 f. 95
Thứ bảy...ngày 19 Mai...8 00
Chúa nhật...ngày 20 Mai...8 00
Thứ hai...ngày 21 Mai... id
Thứ ba...ngày 22 Mai... id
Thứ tư...ngày 23 Mai... id
Thứ năm...ngày 24 Mai... id

Giá lúa

Lúa chớ đến nhà máy mỗi tạ 100 kilos là:

Thứ sáu ngày... 18 Mai... 5\$08 & 5\$17
Thứ bảy ngày... 19 Mai... id
Chúa nhật ngày... 20 Mai... id
Thứ hai ngày... 21 Mai... id
Thứ ba ngày... 22 Mai... id
Thứ tư ngày... 23 Mai... id
Thứ năm ngày... 24 Mai... id

Cantho

CUỘC TUYỂN-CỬ CAI-TỔNG TỈNH AN-TRƯỜNG (CANTHO)

Chiều ngày 14 Mai 1923, tại Châu-Thành Cantho đã thấy cái quang-cảnh xem rất rộn-rực, thiên hạ đông-đáo hơn ngày thường, vì ngày mai là ngày 15 Mai sẽ có cuộc tuyển-cử (bổ-thâm) chức Cai-tổng tỉnh An-Trường. Người ứng cử là Cử-tri, ghe đậu chạt công là ghe Cử-tri đó vậy... Ngày 15 Mai các Cử-tri kháo đến áo dài kẻ xiay tay, người xiay tay, giầy bàm.lech đều đỏ, nơi đời ba mươi, chớ chín mươi người, dăm-dăm luận-luận, kẻ thì nói sẽ bỏ cho thấy ấy, người lại bị miệng với thấy kia, tuy tiếng nói nghe khi lớn, khi nhỏ, song cũng chững nài cuộc tuyển-cử Cai-tổng này vậy. Lại còn có một đời mười người không có tên trong số Cử-tri cũng chen lẫn đặng nghe cũng vậy.

Đến giờ tuyên-cử. Nơi tòa-bộ tại bàn giữa có quan lớn phó-bộ, quan Thừa-lương Lương, 2 người cử tri nhỏ tuổi và 2 ông già tuổi lớn cũng Cử-tri, ngồi thị-sự, trên bàn có 2 cái thùng thăm, phía trước bàn có 2 cái buồn để cử tri vào viết thăm đặng đem vào thùng mà bỏ, phía sau có 4 cái ghế Thoi, trên ghế ngồi bốn vị traub cử chức Cai-tổng là M. M. cựu Hội-đồng Nguyễn-văn-Số, cựu Hội-đồng Nguyễn-thanh-Liêm, Ban-biện Bùi-hửu-Dực, cựu Xã-trưởng Lê-bá-Nhân.

Khi đầu dặng ngồi yên mới mở hội tuyên-cử, thì quan Thừa-biện đó sẽ kêu tên Cử-tri vào bỏ thăm. trước nhưt làng An-Hòa, Bình-Hòa, Đông-Lợi, Đông-Toàn, Đông-thành-trung, Mỹ-chánh, Mỹ-thoại, Phù-Ly, Tân-Lực, Tân-phong và Tân-quới cử thứ lớp vào bỏ thăm. Khi cử tri bỏ thăm đều đó là 11 giờ 25. Quan Phó-bộ khui thùng thăm soạn thăm lại là 330 lá. Rồi kẻ kêu thăm. Khi kêu dưng thăm trong thùng là 12. giờ 10. Trong số thăm thì: M. Nguyễn-văn-Số đặng 274 M. Bùi-hửu-Dực " 140. M. Nguyễn-thanh-Liêm " 18.. M. Lê-bá-Nhân " 59.

Khi kêu thăm rồi, thì cử-tri đều lạng ra. Thấy việc cử Cai-tổng An-trường số cử-tri 330 người mà Ông Nguyễn-văn-Số đặng tới 274 tiếng thăm còn sót có 56 tiếng cử tri là trọn hết, thiết qui bóm thay, người dặng vậy mới là đất nhưn làm cho.

Khi nghe M. Nguyễn-văn-Số đặng nhiều thăm, thì coi bộ Cử-tri các làng đều có lòng hân-hoang và cung-tượng vô cùng. Ấy đó là yêu rồi cuộc bỏ thăm Cai-tổng. Còn đợi ngày quan trên cấp bằng, thì thấy Cai-tổng Nguyễn-văn-Số sẽ ra lãnh quyền hành sự trong tỉnh An-Trường.

N.-Tư-Lang.

(Lai-cáo.)

AN-CƯỚP

AN CƯỚP THẮNG!

TÀI GIA THẤT BỊ THƯƠNG TÍCH

Tại làng Tân-Lực (Cantho) có Hương-chủ Nguyễn-văn-Tôn, nhà khá-khả chưa phải thật giàu. Đêm 16 Mai 1923 lúc 11 giờ khuya có đấng ăn-cướp 11 đấng, trong số có 1 tên lớn còn 10 tên nghe nói 161 chừng 18 tuổi trở lại 16 tuổi, đấng viêng nhà Hương-chủ Tôn, đấng cửa làm oai, tài-gia hoàn-bớt, lòng-phóng trong nhà bị bọn lâu-la bản 1 phát súng giết trúng nhảm chà-vai vít thương không lấy chi làm nặng.— Tài-gia bị thương ngã xuống.— Ăn-cướp tuồng vào nhà ăn hàng: bữa thì, phá tương lấy hết 12 đôi vàng.— Rồi bươm! Khi ra đi lại đời vựa lúa, may đêm ấy trời mưa là-ướt

lửa không cháy mạnh, nên chưa được không mấy hư hại. Nghe ra đang ăn cướp này có 2 cây súng già và 1 cây súng thớt, vì lúc đầu làng lại tiếp (tiếp lúc ăn cướp đi mất rồi) có lượng động một cái cartouche số 24.

Lúc này ăn cướp tức lều rất nhiều mà nghe ra mỗi đêm đều có súng — Ước xin quan trên truyền dạy người dữ súng công của làng phải lo đi tuần bìa trong làng, chỗ có nhiều người dữ súng rồi đem áp như của mình đây ăn cướp đánh gần một bên cũng không tiếp cứu. Nếu họ dữ súng như vậy, dân nhà nước rộng lòng phát súng mỗi lần một chục cây cũng chẳng ích! Vì người dữ súng không sống lòng tiếp cứu. Xin quan trên đem phân tội người dữ súng công cách nào cho họ rõ mà lo phần sự kéo dờ dữ súng mà làm chiếm đoạt, của công coi như của tư, tội thì là đứng phát súng, thì hay hơn.

NGUYỄN-VĂN-ĐÀN

ĂN CƯỚP NỬA I
TÀI GIA THẮNG TRẦN
ĂN CƯỚP BỒN-TÌU

Tên Nguyễn-văn-Huân nhà ở tại kinh Mười-Thời làng Tân-quôi (Cántho) mới bị ăn cướp đến ruộng có trên 16 tên mà không thể vào nhà đi, nên ở ngoài sân mừng ít tiếng súng già và lãnh một hai vết thương tới bầm.

Số là đêm 11 rạng sáng 12 Mai 1923 — Về chống Nguyễn-văn-Huân và 2 đứa con trai đứng yên giữ, trong một cái nhà là chỉ chừa chân giường, lúc 1 giờ trời khuya nghe tiếng khoan dong trước cửa ngó trong nhà thấy thủng đầy, tiếng nghe tiếng động, của và của điếu súng trong phía trước của thì bị bắn lên là đến ruộng rồi. Tên Nguyễn-văn-Huân, vợ và 2 đứa con phải chạy vào rừng, bị thương 4 người. Ngồi trong rừng của, tiếng súng lần lần với tiếng la của kẻ cướp nghe ra rất kinh động, trong 4 người ở trong rừng có một người nào không có phân-sử giữ gìn. (Nhà này hồi tháng chín năm ngoái cũng có bị lũ cướp giết một lần, rồi cũng về không, nên trong nhà đã phòng từ đầu cửa mà chịu đựng.)

Tên Nguyễn-văn-Miễn là con trai lớn của tên Huân chịu phía trước, đã ngấm súng cây giáo đâm vào tai ở mắt cá, ngoài có tên ăn cướp và 2 đứa cháu vào vừa đưa tay bừa của, trong tên Miễn thích ra một cái rìu — ở bên trái nhâm chửi vai phía tả nhào rảo, có tên chạy lại phía đầu chân nhà, rồi ở 9 giờ cao thấy 1 tên cướp đang — ở một cây đèn rồi, ở trong thấy tên ăn cướp của không quá 1 thước tay, Miễn bèn rút cây súng ra, cầm ngay bên tai một cái, một tên trong tên ăn cướp của đã có, ông Nguyễn-văn-Huân thấy tên tên trong tên ăn cướp của nói 1 tiếng làng tiếp cứu, tiếng nói hơi một văng-váy, tên ăn cướp nắm thế khó nơi mà ăn hàng vì vợ nhà không động cử ở ngoài sân này cả tên mai chôn của gờ ghì. Nên tức mình hó thối, cầm

ngồi súng già nghe nổ cái búng, rồi thì chính tướng hò lớn: Bớ, đều một lúc tắt đèn nháy đống xuống kinh mà loi qua bờ bên kia rồi đó ra ruộng mà lau mắt...

Xét lại, thì nhà tài-gia hư có cái cửa vắng bị bọn cướp ở ngoài bữa mà thôi, chứ đồ đạc không mất vật chi, lại tài-gia và dân làng đến tiếp cứu cũng không thương tích chi cả.

Rất cuộc tài gia thán. Ăn cướp phải bị thương đầu thoát, mà tài gia công cả hồn hồn-vi-vi. (Thôi huế)

Khả khưa cho tên Nguyễn-văn-Huân nhà ở giữa đồng, mà trong có 4 người dám cự với 15, 16 tên ăn cướp đường ấy cũng là đáng khưa vậy.

C ở chỉ ăn cướp nó đi đánh đám nào cũng phải bị như vậy, thì chất chúng nó thua buôn, bỏ nghề để-tiêu ấy xoay qua nghề khác mà chớ?

N. Q. GON

dit Từ-Lang (Lai cáo)

ĐAM CƯỚI CON NIT

Hôm ngày 10 Mai rồi đây Hương-quần làng Tân-bình (Cántho) có giải ra tòa một đám cưới con nit hai đừa nhỏ này trạt chừng 12,13 tuổi cha mẹ cả đôi nó định hôn cho chúng nó, có rước Chánh-lục bộ. Chánh-lục bộ thấy 2 đứa con nhỏ, không dám làm hôn thê, hôn gái cho Hương quần giải ra tòa, mà đài lĩnh.

Ngày 10, từ 9 giờ đến 11 giờ thiên hạ xô ra nơi tòa xem 2 đừa nhỏ ấy, ai thấy cũng bắt tức cười, đến xôm-xi nói con nit mới vừa thôi bú đã già lấy vợ lấy chồng. Quả thay! Nghe lại: tòa đuổi 2 đừa ấy về, đây chúng nó đóng tiền sẽ cưới già.

Hào hai cho vợ chồng nhỏ này bị con nit cho vợ lấy, tức mình khọc.

BÀNH LỖN XE HẠCH QUẢN

Ngày 16 Mai lúc năm giờ rưỡi chiều tại đường Cái khế về làng Thời-binh (Cántho) có một vụ 2 người đánh lộn xe quán, nghe ra là tên N. H. và tên Giáp ở một xóm, cũng vì buồn bán mất rế mới ra cớ tát. Vừa là tên Giáp bán bánh cano, còn thì Giáp mua ché mất rế sao đó, nên gây gổ với nhau lúc 11 giờ trưa, rồi bỏ qua đi bán. Đến 5 giờ rưỡi chiều thì Giáp bán hết về, thì Giáp ra chửi ở cửa, nên thì Giáp ức lòng quyết đánh một trận cho thì Giáp biết mặt, mới dang tiếng cao tiếng thấp rồi áp vào đầu, thì Giáp chụp động quần thì Giáp xe tét. (quần mục) thấy vậy người ta áp vào cang hai đàng ra, thì Giáp cũng quần quần chạy về nhà rồi, mà còn hăm dợt ngày tái chiến.

TRẦN-VĂN-THƯỜNG (LAI CÁO)

Sổctrang.

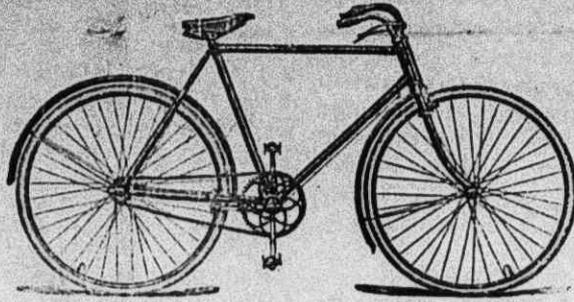
CỎ NGOẠI, NIẾU, KÉO.

Xe thơ ở Cántho về vừa tới bến, có

HÀNG VELO SPORT

QUA SỐ 50 TỚI 51 BOULEVARD CHARNER SAIGON

Có bán xe máy đạp hiệu Wonder là một hiệu tốt nhất trong hoàn cầu, nhẹ đẹp, chạy mau và chắc-chắn. Có bán đủ đồ phụ tùng và vỏ ruột ca-u-su tốt. Muốn mua hàng cũng gởi theo tàu và gởi contre remboursement (trả tiền lúc đến lãnh xe).

Hội thể-thảo ở Vũng-Tàu (Cap-Saint Jacques) là một hội thể thao luyện hữu danh đệ nhất ai cũng từng nghe, lúc Ban-hội khảo-nghiệm Guyon đến viếng, thì có mua 50 cây xe máy đạp hiệu Wonder, vì hội đã xúi rỏ và biết chắc hiệu xe này tốt đẹp hơn các hiệu khác, và là các hội viên thấy đều là tay thể thao am-thuộ nghề đạp xe máy lại dùng hiệu xe này mà đi lên mấy cái dốc cao. Như thế thì đủ rõ hiệu xe này tốt chắc là bậc nào?

Hiệu xe này chẳng hiệu nào sánh tày, bởi sự chạy mau, tốt đẹp và chắc-chắn, nên khắp trong xứ Nam-kỳ nhiều người đã có mua dùng.

Bóng ban ta nhiều người biết đi xe máy đạp cũng nên mua hiệu xe này đã được học tốt mà lại lâu hư.

Đấu - Tư - Bì

Nguyễn thử đấu này, đồng là Tư-Bì và hiệp với các vị thuốc khác mà chế ra, nên gọi tên là Đấu-Tư-Bì.

Đấu-Tư-Bì chủ trị các chứng kê sau đây: hiệu-nghiệm làm: kinh phong, tê-thấp, phong nổi có đỏ cũng thân mình, các thứ ghê, trặc tay, trặc chơn, nhức mỏi chân có mình, hồ dùng đấu này thì quá thấy công hiệu. Còn mấy nhà có con nit nhỏ thì nên mua để dành khi nó nóng, đau bụng, hoặc là vị yếu, ăn bú không tiêu, sanh chứng đau bụng sinh-bụng no hơi, hoặc có ghê ngứa, ghê phỏng, phỏng lửa, thổi là tai, các chứng này hết dùng Đấu-Tư-Bì mà trị thì mau lành bệnh lắm.

Thiệt là rất tiện dụng, mấy nhà có con nên lưu-ý.

Giá bán: mỗi ve lớn 0\$,70, mỗi ve nhỏ 0\$,30.

Có trữ bán tại tiệm chụp-hình mới "Photo-Nouvelle" ở gần chợ Cántho.

Photo-Nouvelle
Rue du Marché
à Cántho

Bán

4 cái xe hơi Huxson, 6 máy, 7 chỗ ngồi còn mới tinh hảo.

1 cái xe hơi Butck, 6 máy, 7 chỗ ngồi, còn tốt, giá là 1.200\$00.

AI muốn mua do nơi hàng:

Garage T. D. NGHIA — CANTHO-VILLE

GARAGE TRẦN-DA-T-NGHIA

Cántho — (Cochinchina)

SỬA CÁC THỦ MÁY:

Xe hơi, tàu hơi, máy bơm, máy may, máy viết chữ, máy nói, tủ sắt, vào vào.

Công việc làm kỹ lưỡng, mau mà giá rẻ.

Có trữ bán vỏ ruột xe hơi, xe kéo và xe máy, máy may hiệu Singer và xe kéo mới.

Đầu nhớt, dầu súng, Bộ phụ tùng xe hơi và xe máy vào vào.

Lành làm sườn nhà và hàng rào sắt.

Tại hàng có sẵn xe hơi để cho mượn đi chơi, cùng bao đi xe. Giá định nói luôn luôn.

CAFÉ RESTAURANT

Hing Hing

Gần nhà hội làng Tân-an

Kính cùng quí ông và quí thầy, tôi mới lập nên bàn tiệc tây, baulé (từ món par plat) ăn món nào thì linh linh món nào, tiệm tối ngon đồ ăn ngon kỹ lưỡng sạch sẽ, ban ngày đồ ăn khác ban đêm đồ ăn khác, cố làm đủ thứ bánh tây, hoặc có đám tiệc chi thì tiệm tối công bao lãnh mà ngon.

Vậy quí ông và quí thầy có đi Cántho xin đến tiệm tối thì tôi sáng lòng tiếp rước.

Giá rẻ !!! Giá rẻ !!!

KINH CÙNG QUI-VỊ RỒ!

Bàn-hiệu mới tiếp được một kỹ viết đẹp theo mẫu "Parle plus à tes yeux" — A remplissage automatique, có máy bằng metal nickel đẹp lắm, không thua gì các hiệu khác.

Giá định bán rẻ, mỗi cây... 0\$60

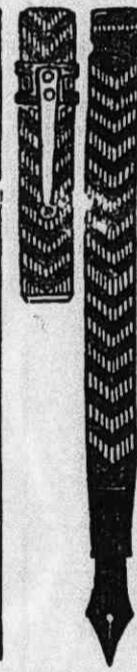
AI mua nhiều về bán lại 12 cây, giá chắc là... 0\$00

Thứ viết này không phải xấu mà bán rẻ, cũng là viết của các xưởng Langsa gởi qua, nếu bạn giữ kỹ càng thì cũng dùng lâu đặng.

Kỹ này lại không bao nhiêu; như Qui-Vi cứ đờng viết thơ đến mua mau mau kẻo hết.

Xin để thờ và ma-da cho:

M. TRẦN-ĐẤT-NGHIA
Quản-ly Ấn-Quán An-lã Cántho.

TÌNH DUYÊN TÁI HỢI

Số 100
THÁI-TƯỜNG-LONG — (CANTHO)
(TẬP THO)

Khi tôi chơ Gia đình thì trời đã tối, ăn cơm ngồi thờ thối một đêm, qua ngày sáng trời vừa hồng sáng xây nghe đờ đờ đi thờ nói chuyện với nhau rằng: hai mẹ con hai Duyên đã bị bà Tham đuổi ra khỏi nhà rồi, không biết hay giờ thì lạc về đâu, vì nói xóm sợ bà Tham không ở được nữa. Chẳng ăn nghe người ta nói người ăn của mình làm của họ mà thì thái kinh, với cả tôi về nhà làng làm kiếm. Về đến làng nói thêm có người chỉ: mẹ con hai Duyên bây giờ ở đâu trong nhà bà chủ làng. Ăn lập tức thẳng đến nơi thấy chủ mình thì mừng quá, không bao. Hai Duyên cũng khoe theo mà nói: Ăn đi, này có xấp lúa khô này, như mấy con chó ăn trước nghĩa sau

thì giúp tao một thú. Thị Duyên bèn thuật hết việc khổ của mình cho thảng Ân nghe, và trao tiền (tiền bán gạo 50) bù đắp nỗi bất hạnh của mẹ con. Từ đây mẹ con Thị Duyên được yên khỏe cơm mưa nắng. Tuy là vậy, song số nàng còn làm chuyện gian truân; nên khiến cho trong xóm có nhiều bực thấy Thị Duyên nết-na đấm-thấm thì phải lòng nàng tới lui ve-vãn. Con Ân thấy chơ cũ có thể không lo bỏ mà đi, bèn ban ngày thì đi làm mướn tới về ngủ trước trại của thị Duyên mà ngắm-nghe các điệu xây dựng, công có lúc làm chớ để xóm lại vẫn trừu khơn nguyệt hoa, bị thảng Ân làm nhục nên từ đó về sau ít dám leo đến nữa. Hai Duyên mới được yên thân một lúc, đến đặng mới nghĩ đến việc không đầy mà ăn hỏi, đầu của họ công hết. Lạ là mình tay không. Vay trong làng còn vài đồng bạc, phải lo phương thế gì mà sánh đôi, đầu người

đây. ăn hết hai đồng bạc này nữa thì conde là phải khổ. Nàng tiên làm gói cuốn bưng đi bán. Và ai cũng là một người đờn-bà lạnh lẽo ghe bành mướn nằm bị thiếu tiêu và may khéo lắm; cho nên gói cuốn của nàng làm đầy rỗng mà lại sạch-số kỹ-lưỡng, ai thấy công mướn ăn; nên nàng bán được đắt đủ độ như mẹ con no ấm. Lúc đi rảnh ngày giờ ban đêm nàng lại lãnh quần áo của người ta đem về trại mà may mướn. Nàng cần kiệm được ít tháng sau có tiền dự sắm ăn cưới được từ từ hơn kẻ trước. Nhiều người có sự từ tế thấy nàng bị bà Tham tát hại thì thương, nên nàng đi kiện mà đòi sự ăn của cha mẹ nàng để lại, đại gia nhỡ như ở vậy mà chịu nghe. Ai xui xẻo một buổi, nàng cũng có ăn phần thù thường. Xét ra của mẹ khoản sớm như chủ thếm nuôi dưỡng lớn khôn, không sanh có đường nghĩa trọng, như cha mẹ vậy. Ngày nào thì em có giao tay lấy, hàng không thì

cũng cam chịu, kiện thưa làm chi mang đến chẳng phải. Thấy nàng là đờn bà lòng dạ khẳng khái ai nấy đều khen ngợi chẳng xai giục nàng nữa. Nói về hai Trừu, từ lúc bị thảng Ân đánh làm một cái dấu thì u đầu, về nhà dưỡng bệnh ít ngày sau lành mạnh, rồi chú chàng cũng không quên lòng cử nịch ai nàng Đặng-Thị-Duyên hoài không thôi. Đêm ngày ông g thêm trông trộm nhớ hai Duyên khấn khịch mở vào lòng biết tình mưu kế chỉ cho đặng gần nàng mới phỉ tình mơ ước. Chơ chàng nghĩ hết trí thì không thể nào hay hơn là dùng sự ép buộc một phen nữa có lẽ phải xong việc. Chàng ta lưu tâm như thế, trong chờ lúc thì gọi mời mướn hai thảng du-côn có sự lực mạnh bạo. Mỗi tên đưa trước chơ nam chơ đồng bạc, chơ xong việc rồi sẽ thưởng thêm năm chục nữa đặng phải làm như vậy, như vậy..... Hai thảng du-côn lãnh bạc, kỹ bạc

nhau tối đêm ba mươi rạng mặt đờn một tháng 11 Annam thì khởi việc. Hồi đêm đó thảng Ân mướn giờ làm cò g việc cho người ta rồi, lại không về nhà nghĩ cho sớm như mọi bữa, nó thì lương ra chợ dạo chơi, ở nhà Đặng Thị-Duyên trông thảng Ân gần hết canh một không thấy về, nàng động cửa đức thảng Lạc vào phòng chơ nó ngủ, còn nàng thì chơng đơn ngồi dựa cửa phòng mà may. Vừa lúc mướn canh hai, bình bình có hai người về mặt đèn thoi đờng cửa vào nhà; hai Duyên trông thảng Ân đã về, tựa mướn mở miệng mà hỏi; song không kịp hỏi bị hai thảng du-côn xôm tơi mầu như chớp, hốp cò nàng, quéc khăn vào miệng, nàng kêu la không được. Nàng hết sự đờng vậy cũng không thoát khỏi vì sự lực đờn bà bao nhiêu bị hai thảng ác đờn mạnh bạo quấn nàng vào trong cái mền gối không thảng ra đờng.....

(Còn nữa)

